

**Wychowanie. Jeżeli dałeś komuś życie, daj mu również
instrukcję użytkowania**
Valeriu Butulescu

*Niniejszy materiał kierujemy do Was-**Rodziców**, gdyż to właśnie Państwo macie największy wpływ na rozwój Waszego dziecka.*

Dziecko z niepełnosprawnościami potrzebuje rzetelnej instrukcji, ponieważ nie wie, co jest dobre, a co złe, często nie rozumie świata i zjawisk w nim występujących, nie potrafi dokonać wyboru, ocenić, zadbać o swoje zdrowie i potrzeby. To właśnie Rodzice na co dzień wspierają dziecko w nabywaniu różnych umiejętności, wykonują czynności pielęgnacyjne, dobierają stosowne do wieku dziecka zabawki, korygują niewłaściwe zachowania, chwalą, tłumaczą wyjaśniają, bawią się, uczą, czytają, spacerują.

Terapeuci Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego działającego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. ks. Jana Twardowskiego w Bochni dokonują całościowej diagnozy funkcjonowania dziecka. Prowadzone wielospecjalistyczne oceny, i wspólna z Państwem analiza postępów czynionych przez dziecko, uświadomiły nam potrzebę przygotowania materiałów poświęconych zagadnieniu rozwoju dziecka. Pragniemy pomóc Państwu nabyć umiejętność samodzielnej obserwacji i oceny poziomu rozwoju dziecka, a także wyzwalania pojawiających się w biegu życia dziecka sprawności.

W przygotowanym dla Państwa materiale, ukażemy rozwój dziecka poczynwszy od urodzenia do siódmego roku życia, ponieważ w tym przedziale wiekowym, dziecko które potrzebuje specjalistycznego wsparcia, może je otrzymać w Ośrodku Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczym.

Mając na uwadze, że dzieci z którymi pracujemy wykazują opóźnienia w różnych sferach- i trudno byłoby omawiać każdy przypadek z osobna- postanowiliśmy przedstawić podstawowe osiągnięcia rozwojowe uznane za przeciętne i prawidłowe w poszczególnych latach życia dziecka. Jeśli bowiem wiemy, jakie umiejętności powinno prezentować dziecko w konkretnym wieku, to znamy cel, do którego należy dążyć, wiemy jakie sprawności i umiejętności rozwijać, czego unikać, jaką metodą uczyć, i którą wybrać zabawkę.

Poziom wieku 0 – 6 miesięcy

DZIECKO

- ssie i połyka płyn
- połyka płynne jedzenie podane na łyżeczce
- uśmiecha się w reakcji na zajmującą się nią osobę
- patrzy na swoje ręce i bawi się nimi
- utrzymuje kontakt wzrokowy z osobą przez 5 sekund
- leżąc na plecach przekręca głowę w bok, energicznie wymachuje nogami
- w pozycji na brzuchu oparte na przedramionach unosi w górę głowę i klatkę piersiową
- noszone utrzymuje głowę prosto, swobodnie nią rusza
- zwraca głowę lub oczy w kierunku źródła światła, dźwięku, przedmiotu
- trzyma przedmiot ściskając go w dłoni
- trzyma przedmioty oburącz
- przekłada przedmiot z jednej ręki do drugiej

<https://pixabay.com>

<https://pixabay.com/>

W tym okresie RODZIC może:

- przytulać, głaskać, czule mówić, całować,
- dbać o higienę, pielęgnować,
- pilnować szczepień i wizyt lekarskich
- wskazać zabawki: karuzela, grzechotki, kolorowe baloniki i pluszowe misie, które umieszczamy nad łóżeczkiem dziecka
- w rozwoju ruchowym pomaga kojec, wskazane zabawy na dywanie, tak by dziecko miało przestrzeń do przewracania się a w późniejszym okresie pełzania i raczkowania

<https://pixabay.com/>

<https://pixabay.com/>

Poziom wieku 6 - 12 miesięcy

DZIECKO

- podczas picia samodzielnie trzyma butelkę
- karmione łyżeczką żuje przetarty pokarm
- odgryza kęs jedzenia
- pije z kubka trzymając go oburącz
- gaworzy
- je samodzielnie trzymając kawałki pokarmu w palcach

<https://www.mjakmama24.pl/>

- klepie i ciągnie dorosłego za włosy, nos, policzek
 - reaguje na swoje odbicie w lustrze, wyciąga ręce, klepie lustro
 - reaguje na dźwięk swego imienia
 - uczestniczy w zabawach: kosi-kosi, a-kuku, klaszcze w dłonie
 - nawiązuje kontakt z osobą dorosłą poprzez podanie zabawki, gaworzenie
 - z pozycji na brzuchu obraca się na plecy
 - z pozycji na plecach obraca się na brzuch
 - chwytając palce dorosłego podciąga się do pozycji siedzącej
- podpierane utrzymuje się w pozycji siedzącej
 - porusza się do przodu na brzuchu o jedną długość ciała
 - kroczy bokiem, trzymając się podpory
 - przechodzi z pozycji siedzącej do pozycji na brzuchu i na odwrót
 - przyjmuje postawę do raczkowania
 - podciąga się do pozycji stojącej
 - uderza przedmiotami w twardą powierzchnię
 - używa tzw. chwytu pęsetkowego, by podnieść przedmiot tzn. przeciwstawia kciuk pozostałym palcom
 - celowo odkłada jeden przedmiot, by sięgnąć po drugi
 - wysypuje i wkłada przedmioty do pojemnika
 - szuka wzrokiem przedmiotu, który usunięto z pola widzenia

W tym okresie RODZIC może:

- jak najczęściej mówić i czytać, by rozwijać wiedzę o świecie, wspomagać naukę języka i zwiększać zasób słów, czytamy krótkie opowiadania, rymowane wierszyki, książeczki powinny być kolorowe, miękkie, szmaciane, rozkładane z wyraźnymi, czytelnymi ilustracjami i minimalną ilością tekstu

<https://mamotoja.pl>

- wprowadzić zabawy paluszkowe: kosi-kosi łapci, idzie rak, a-kuku
- obserwować rozwój ruchowy, stwarzać sytuacje w których dziecko będzie musiało przewrócić się na bok, leżeć na brzuchu, usiąść, sięgnąć po atrakcyjną zabawkę,
- wskazane zabawki: bączek, gumowe książeczki, duże plastikowe klocki, piłeczki, zabawki dźwiękonaśladowcze /grające/

<https://mamotoja.pl>

Poziom wieku 1 – 2 lat

DZIECKO

<https://dzidziusiowo.pl/>

- pije trzymając kubek, podnosi go i odstawia na stół
- nabiera łyżeczką pokarm
- zdejmuje skarpetki, czapkę, rozpięte spodnie, kurtkę
- rozwiązuje sznurowadła u butów
- rozsuwa zamek błyskawiczny
- wysadzone w porę załatwia się do nocnika

- naśladuje zabawy i czynności dorosłych i innych dzieci
- bawi się z dziećmi
- wykonuje proste czynności domowe np. wkłada zabawkę do pudła
- używa głosu zwracając się do innych osób i zabawek
- powtarza czynności wywołujące śmiech i przyciągające uwagę
- ciągnie drugą osobę, by pokazać jakąś czynność lub przedmiot
- raczkuje lub idzie na poszukiwanie znanej osoby czy wskazanej zabawki
- kuca i wstaje
- samodzielnie chodzi
- idzie ciągnąc zabawkę na sznurku
- buja się na koniu
- wchodzi po schodach z pomocą dorosłego
- schyla się podnosząc przedmiot nie tracąc równowagi
- wita się, gdy mu się o tym przypomni
- bawi się zabawkami zgodnie z ich przeznaczeniem
- bada rękoma różnorodne substancje płynne i półpłynne

<https://mamotoja.pl/>

- odnajduje przedmioty schowane we właściwych dla nich miejscach np. rondle w szafce
- ustawia trzy klocki jeden na drugim

<https://www.edziecko.pl>

- spośród trzech przedmiotów wybiera taki sam jak otrzymany przedtem – dobór według podobieństwa
- wymienia nazwy przedmiotów codziennego użytku gdy je pokażemy
- rozumie pojęcia: góra, dół, gorące, zimne
- nazywa przedmioty przedstawione na obrazkach
- przewraca stronicie książki
- gryzmoły na papierze
- nakłada krążki na drewniany pręt /piramidka/
- Manipuluje, by coś włączyć, uruchomić

<https://www.kidslife.be/>

W tym okresie RODZIC może:

- jak najwięcej mówić i czytać, by rozwijać wiedzę o świecie, wspomagać naukę języka i zwiększać zasób słów, Należy rozmawiać bez zdziecinienia i zniekształcania słów, książeczki, które czytamy powinny być dłuższe, opisywać ciekawe przygody zwierząt, aut itp. – więcej tekstu

<https://stock.adobe.com/>

- prowokować do wyraźnego mówienia i nazywania rzeczy w otaczającym świecie
- wycofać z użytku butelkę ze smoczką gdyż sprzyja to wadom zgryzu i próchnicy
- myć 2 razy dziennie dziecku zęby
- rozwijać samodzielność poprzez zachęcanie do wykonywania prostych czynności tj. chowanie zabawek, jedzenie, ściąganie czapki, skarpet, butów
- zacząć trening korzystania z nocnika,
- chwalić i doceniać przy każdej okazji
- zabawy konstrukcyjne, budowanie z klocków / wskazane zróżnicowanie tworzywa i kształtu/
- wskazane zabawki: plastikowa lub drewniana piramidka /nakładanie krążków/, koń na biegunach, zabawki ze sznurkiem, wózek dla lalek, lalki, samochody, drewniane puzzle, piłka,
- malowanie kredkami na czystej kartce bądź zamalowywanie dużych płaszczyzn np.: jabłko, ptaka, rysunki muszą być duże i proste, mało szczegółów
- wycieczki na plac zabaw, dużo zabaw ruchowych w domu,
- podczas zabaw np. samochodem rozwijamy pojęcia: góra-dół
- podczas jedzenia rozwijamy pojęcia: ciepły-zimny

Poziom wieku 2 -3 lat

DZIECKO

- wyciera ręce i twarz ręcznikiem
- zasuwa zamek błyskawiczny
- rozpiną ubranie zapięte na zatrzaski
- zdejmuje ubrania wkładane przez głowę

- pije płyn przez słomkę, ze szklanki lub kubka
- daje znać, że się zmoczyło lub zabrudziło bieliznę
- odkręca i zakręca kran
- myje zęby
- w ciągu dnia zgłasza potrzeby fizjologiczne
- wkłada skarpetki
- rozpiną pasek, guziki, buty
- nabija jedzenie na widelec i bierze do ust

- bawi się ze zwierzętami domowymi
- zna następujące po sobie sekwencje codziennych czynności
- liczy do dziesięciu
- dobiera przedmioty tej samej wielkości, tego samego koloru
- zna kolory
- zapytane podaje swoją płeć
- buduje wieżę z 5-6 klocków

- połówki przeciętego przedmiotu składa tak, by utworzyły całość
- umieszcza przedmioty w czymś, na czymś lub pod czymś, rozumie pojęcia przestrzenne
- rozróżnia podstawowe części ciała
- różnicuje podstawowe figury geometryczne
- wspina się, podskakuje w miejscu na obu nogach
- schodzi po schodach trzymając się poręczy
- rzuca piłkę do dorosłego
- robi przewroty w przód

- nakręca zabawkę
- wbija kołki drewnianym młotkiem
- kredką wykonuje koliste ruchy ręki
- nawleka duże paciorki
- toczy, uklepuje i ugniata kulkę z ciasta, plasteliny
- otwiera drzwi
- zdejmuje zakrętki ze stoików, zakręca stoiki
- dobiera pokrywki do garnków
- przewraca kartki po jednej
- rozpakowuje mały przedmiot owinięty w papierek

<https://www.bawitko.pl/>

- przedziera papier na dwie części
- rozkłada i składa przeznaczone do tego zabawki
- odwzorowuje koło

<https://kreatywnedziecko.eu/>

W tym okresie RODZIC może:

- rozwijać umiejętności samoobsługowe związane z ubieraniem, rozbieraniem, jedzeniem, myciem, korzystaniem z toalety
- jak najczęściej czytać – książki i wiersze dla dzieci rozwijające wiedzę o świecie
- częste czytanie wiersza, powtarzanie go tak, by dziecko umiało powiedzieć choć jeden wiersz z pamięci,
- umożliwić dziecku słuchanie bajek, słuchowisk, piosenek i wierszyków na płycie
- odtwarzanie z pamięci wierszy i piosenek
- zabawy manipulacyjne: nawlekanie koralików, przewlekanie sznurków, zapinanie zatrzasków, guzików, lepienie z mas plastycznych/plastelina, ciastolina, masa solna, ciasto/, wbijanie kołków, nakręcanie zabawek, budowanie z klocków, budowanie babek z piasku

<https://stock.adobe.com/>

- uczyć liczyć zakresie 1-10, ale robimy to stopniowo, najpierw liczymy do 2, potem do 3 i dopiero gdy dziecko ma dobrze utrwaloną tę wiedzę, uczymy stopniowo kolorów. Zaczynamy od

jednego koloru i utrwalamy tę wiedzę przy każdej sposobności, jeśli uznamy, że dziecko bezbłędnie rozpoznaje w otoczeniu dany kolor wprowadzamy nowy itd.

- uczyć rozpoznawać i nazywać podstawowe figury geometryczne: koło, kwadrat, trójkąt, uczymy na klockach, puzzlach a następnie dziecko wyszukuje figury w otoczeniu
- rozwijać umiejętność identyfikacji płci
- rozwijać określenia: duży, średni, mały, prowokować dziecko do porównywania wielkości
- rozwijać pojęcia przestrzenne podczas zabaw, w których dziecko umieszcza przedmioty w czymś, na czymś lub pod czymś,
- rozwijać znajomość podstawowych części ciała, można tu wykorzystać wiersze, piosenki i zabawy paluszkowe
- wskazane zabawki: duże puzzle z małą ilością elementów/2-5/, książki, kredki i malowanki, klocki konstrukcyjne, lego, drewniane,

Poziom wieku 3 – 4 lat

DZIECKO

- zjada samodzielnie cały posiłek posługując się łyżeczką i widelcem
- myje twarz
- wkłada spodnie
- nalewa płyn do szklanki
- obiera ze skórki banana, jajko, mandarynkę
- wkłada ubrania przez głowę
- wydmuchuje i wyciera nos

- budzi się w nocy żeby skorzystać z toalety lub śpi bez przerwy nie mocząc się
- chłpiec siusia na stojąco
- zapina ubranie na zatrzaski
- wkłada brudną odzież do przeznaczonego na nią pojemnika
- wkłada rękawiczki z jednym palcem
- śpiewa i tańczy w takt muzyki
- wyraża słowami uczucia miłości, gniewu, smutku i radości
- powtarza proste wierszyki, piosenki i zabawy paluszkowe wymagające słów i ruchów
- mówi „proszę”, „dziękuję”
- nazywa po imieniu rówieśników
- potrafi zaczekać na swoją kolej
- bierze udział wspólnie z innymi dziećmi w zabawach tematycznych

<https://www.mjakmama24.pl/>

- określa w przedmiocie część przednią, tylną oraz boki przedmiotu
- rozumie pojęcia: długi - krótki, płaski-wypukły, ciężki-lekki, głośny-cichy, wysoki-niski, brudny-czysty, wąski-szeroki, wesoły-smutny, szybko-wolno, chudy-gruby
- nazywa własne wytwory

<https://www.guiainfantil.com/>

- mówi, których przedmiotów często używa się razem, ponieważ ich role się dopełniają np. buty i skarpetki, zupa i pieczywo
- układa przedmioty dzieląc je na kategorie np. odzież, zabawki, narzędzia
- buduje według modelu, odwzorowuje prosty układ z 5 elementów
- poproszone o zerową liczbę przedmiotów nie podaje żadnego

- nazywa figury
- nazywa i opisuje proste czynności wyraźnie przedstawione na obrazkach
- chodzi na palcach
- chodzi lub bawi się w basenie
- odgrywa za pomocą gestów słowa oznaczające czynności
- pedałuje na rowerku trzykołowym
- huśta się na huśtawce
- chodzi do tyłu i w bok
- wchodzi po schodach obiema nogami na przemian
- chwyta oburącz rzuconą do niego piłkę tnie nożyczkami
- klei
- otwiera i zamyka szuflady
- nawleka małe paciorki
- uzupełnia wizerunek postaci dodając brakujące części ciała

<https://pixabay.com/>

W tym okresie RODZIC może:

<https://dobrzesiebaw.pl>

- uczyć samodzielnego posługiwania się łyżką i widelcem
- rozwijać pojęcia: długi - krótki, płaski-wypukły, ciężki-lekki, głośny-cichy, wysoki-niski, brudny-czysty, wąski-szeroki, wesoły-smutny, szybko-wolno, chudy-gruby. Pojęć tych najlepiej uczyć podczas spontanicznych sytuacji: spaceru, zabaw z dzieckiem
- uczyć określania części przedniej, tylnej oraz boków przedmiotu
- uczyć różnicować prawą i lewą stronę ciała
- uczyć rozumienia pojęcia „zero”
- uczyć jeździć na trzykołowym rowerku
- chodzić z dzieckiem na basen

<https://pixabay.com/>

- uczyć wyrażania emocji słowami
- zabawy manipulacyjne: posługiwanie się nożyczkami, klejem, nawlekanie małych koralików, układanie dużych puzzli, budowanie według modelu, obieranie owoców ze skórki, zakładanie rękawic,
- wskazane zabawki: puzzle /15 do 30 elementów/, huśtawka, piaskownica, basenik, gry dydaktyczne kształtujące spostrzegawczość, pamięć,

utrwalające znajomość kolorów, cyfr, rozwijające wiedzę o owocach, warzywach, zwierzętach, zawodach, częściach garderoby, porach roku np. domino obrazkowe, zagadki smoka obiboka, klocki Jenga, figuraki itp.

Poziom wieku 4 – 5 lat

DZIECKO

- zapina ubranie na guziki
- samodzielnie ubiera się i rozbiera

<https://www.nebule.pl/>

*Nigdy nie wyręczaj dziecka w tym,
co może zrobić samodzielnie*

Maria Montessori

- unika znanych substancji trujących
- przenosi naczynia wypełnione płynem bez rozlewania
- samodzielnie korzysta z toalety, podciera się po załatwieniu i spuszcza wodę
- w kąpeli myje się samo
- zapina pasek, przewleka pasek przez szlufki
- nakłada pastę do zębów na szczoteczkę, samodzielnie myje zęby
- czesze włosy
- przedstawia pięć trudnych wierszyków, piosenek i zbaw paluszkowych
- zwraca się twarzą do osoby z którą rozmawia
- pracuje nad czymś przez 15 minut
- przyjmuje ogólnie przyjęty sposób zachowania się w miejscu publicznym
- informuje o swoim samopoczuciu / jestem głodny, chce mi się pić, jestem zmęczony/
- mówi przepraszam we właściwych sytuacjach
- posiada podstawowe nawyki higieniczne/ myje ręce przed jedzeniem, zakrywa usta ręką gdy kaszle/
- mówi co robi każdy z członków rodziny
- znajduje własne imię wśród kilku innych napisanych imion
- rozumie pojęcia: twardy-miękki, szorstki-gładki, poziomo-pionowo

- odtwarza z pamięci nazwy czterech widzianych przedmiotów
- umieszcza przedmioty w różnych pozycjach w stosunku do innych przedmiotów: nad, pod, na, w, przed, z dala, obok
- zamalowuje obrazki konturowe

<https://pixabay.com/>

- wznosi proste budowle z klocków konstrukcyjnych
- układa przedmioty według opanowanego wcześniej pamięciowo wzoru
- określa, który z rzędu przedmiot jest pierwszy, środkowy i ostatni
- wspomina przedmioty, zdarzenia i osoby spoza najbliższego otoczenia
- stoi i podskakuje bez pomocy na jednej nodze
- biegnie zmieniając kierunek
- skacze do przodu i do tyłu
- schodzi po schodach obiema nogami na przemian
- jeździ na rowerku trzykołowym robiąc zakręty
- rysuje postać ludzką/głowę, tułów, cztery kończyny/
- z pamięci rysuje koło i kwadrat
- pakuje przedmiot w papier
- łączy z pomocą taśmy klejącej dwa kawałki papieru
- przeciąga sznurowadło przez dziurki
- tnie papier wzdłuż narysowanej linii
- lepi z plasteliny proste, rozpoznawalne przedmioty/ piłka, ołówek/
- umie posługiwać się spinaczem do bielizny

W tym okresie RODZIC może:

- uczyć samodzielnego ubierania się
- uczyć samodzielnego korzystania z toalety
- uczyć samodzielnego mycia się
- rozwijać umiejętność informowania o swoim samopoczuciu
- uczyć umieszczania przedmiotów w różnych pozycjach w stosunku do innych przedmiotów: nad, pod, na, w, przed, z dala, obok
- uczyć określania, który z rzędu przedmiot jest pierwszy, środkowy i ostatni
- kształtować rozumienie pojęć: twardy-miękki, szorstki-gładki, poziomo-pionowo
- kształtować umiejętność poprawnego zachowania w miejscach publicznych
- zapewnić dziecku kontakt z rówieśnikami
- wskazać zabawki: książeczki w których dziecko rozwiązuje zadania dobrane do jego wieku, malowanki, gry komputerowe, rozwijają one umiejętności manualne, pamięć, spostrzegawczość, słuch a także wiedzę dziecka

Poziom wieku 5 – 6 lat

DZIECKO

<https://erli.pl>

- sznurowe buty
- wyjmowanie odzieży z szafy, szuflady
- regulowanie temperatury wody w umywalce lub wannie
- krojenie nożem miękkich produktów, smarowanie chleba
- zatrzymanie się przy krawężniku chodnika, nasłuchanie, spoglądanie w obie strony i przechodzenie przez ulicę, jednakże pod kontrolą osoby dorosłej
- podnoszenie, niesienie i stawianie na stole wypełnionej tacki
- zapinanie swego pasa bezpieczeństwa w samochodzie
- wybieranie odpowiedniego ubrania w zależności od temperatury i okazji
- ścielenie swojego łóżka
- prawidłowe wykręcanie jednego numeru telefonicznego, odbieranie telefonu
- współdzielenie z dziećmi we wspólnej zabawie

<https://pixabay.com/>

- bawi się w zgadywanki
- uczestniczy w grach / chińczyk, zaginione literki/, wyjaśnia innym zasady gry
- wyjaśnia rodzinne stosunki pokrewieństwa
- rozróżnia trzy rodzaje monet
- określa kształty: owal, prostokąt, romb
- pokazuje i nazywa lewą i prawą stronę swego ciała
- wskazuje i nazywa litery

- określa pozycję przedmiotów: pierwszy, drugi, trzeci
- wymienia nazwy przedmiotów zaczynające się na daną spółgłoskę
- omawia zjawiska charakterystyczne dla poszczególnych pór roku
- wymienia cechy przedmiotów: tłućący się-nietłućący, żywy-martwy, ruchomy-nieruchomy

- wykonuje działania odejmowania i dodawania w zakresie trzech na konkretnych przedmiotach
- opisuje pochodzenie rzeczy i ewentualnie proces ich powstawania / mleko, jaja, miód/
- pokazuje i nazywa lewą i prawą stronę ciała innych osób
- jeździ na wrotkach, rowerze dwukołowym, sankach
- skacze przez skakankę
- wspina się po drabince na zjeżdżalnię
- rysuje trójkąt
- wycina i nakleja na karton proste wzory
- używa temperówki
- odpina i zapina agrafkę
- pisze litery i cyfry

W tym okresie RODZIC może:

- uczyć różnicować prawą i lewą stronę ciała innych osób
- uczyć określać pozycję przedmiotów: pierwszy, drugi, trzeci
- rozwijać umiejętność wymieniania nazw przedmiotów zaczynających się na daną spółgłoskę
- kształtować omawianie zjawisk charakterystycznych dla poszczególnych pór roku
- uczyć wykonywania działań odejmowania i dodawania w zakresie trzech na konkretnych przedmiotach
- rozwijać umiejętność opisywania pochodzenia i ewentualnie procesu ich powstawania/ mleko, jaja, miód/
- umożliwić naukę skakania na skakance, jeżdżenia na sankach, rowerze dwukołowym

<https://jestemrodzicem.pl/>

- uczyć wyjaśniania rodzinnych stosunków pokrewieństwa
- uczyć rozróżniania monet
- kształtować umiejętność określania kształtów: owal, prostokąt, romb
- rozwijać umiejętność wskazywania i nazywania liter
- bawić się w wycinanie i naklejanie na karton prostych wzorów
- uczyć pisać cyfry i litery

Poziom wieku 6-7 lat

DZIECKO

- umie narysować podstawowe figury geometryczne
- odwzorowuje skomplikowane wzory na płaszczyźnie
- wskazuje brakujący element wzoru
- dokończa sekwencje
- odnajduje różnice między obrazkami
- umie nazywać i wskazywać kilkanaście kolorów, nazwać kolory, dni tygodnia i miesiące
- bez pomyłek odnajduje drogę w labiryntach
- prawidłowo orientuje się w schemacie własnego ciała, w lewej i prawej stronie, w kierunkach góra-dół, a także określaniu stosunku przedmiotów względem siebie (nad, obok, pomiędzy itp.)
- określa cechy dźwięków takie jak: wysokość i długość
- odtwarza ze słuchu prosty kilkuelementowy rytm
- dokonuje głoskowej i sylabowej analizy i syntezy wyrazów
- chętnie uczy się ze słuchu rymowanek i wierszyków
- samodzielnie tworzy rymy
- wyodrębnia wyrazy w zdaniu

- potrafi kategoryzować obiekty na budowle, rośliny, zwierzęta, meble, jedzenie itp.
- liczy nawet do 100 oraz wykonuje proste działania matematyczne, takie jak dodawanie i odejmowanie w zakresie 10.
- utrzymuje długi czas koncentracji na zadaniu
- samodzielnie wyciąga wnioski
- potrafi napisać swoje imię i zna obraz graficzny niektórych liter.
- potrafi jeździć na dwukołowym rowerze, rolkach czy wrotkach

<https://mojedziecikreatywnie.pl/>

- potrafi nauczyć się wierszyka i go wyrecytować
- maluje cienkim pędzelkiem
- sprawnie rysuje (przedkłada ołówkę nad kredki świecowe)
- rozpoznaje litery, łączy je w sylaby i wyrazy

<https://dziecisawazne.pl>

<https://pl.aleteia.org/>

W tym okresie RODZIC może:

- robić z dzieckiem jak najwięcej rzeczy wspólnie - począwszy od zakupów i codziennych zajęć domowych poprzez oglądanie telewizji, czytanie książek i zabawy plastyczne.
- jak najwięcej rozmawiać z dzieckiem o jego sukcesach, problemach i lękach
- uczyć, jak wykonywać poszczególne prace, jak dzielić je na etapy i jak rozpoznać zmęczenie, by wiedziało, kiedy czas odpocząć
- wspólnie rysować, malować, wyklejać, wycinać, pisać i czytać
- wdrażać do obowiązków domowych:
 - sprzątanie – zbieranie zabawek, sprzątanie swojego pokoju, lub zmywanie po sobie
 - przygotowywanie posiłków – zrobienie sobie śniadania, kanapek do szkoły
 - własna higiena – umiejętność samodzielnego umycia się i zadbania o swoje potrzeby fizjologiczne
 - przygotowanie do szkoły i wyjścia – pakowanie tornistra, samodzielne ubranie

Pamiętajmy, że opanowywanie nowych czynności czy umiejętności nie zawsze jest łatwe, i dziecko nie będzie wykonywać ich idealnie. To całkowicie normalne, dlatego okażmy cierpliwość, zrozumienie, wsparcie i nie dopuścimy do tego, aby dziecko się zniechęciło.

Opracowanie:

Lidia Gumuła
Anna Ważydrąg-Krokosz
Elżbieta Włodek